

На основу чл. 41. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Сл.гласник РС" бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17, 113/17- др. закон) чл. 22 Статута града Крушевца ("Сл.лист града Крушевца" бр. 15/18) и Мишљења Локалног савета за запошљавање града Крушевца бр. 21/2019 од 16.12.2019. године

Скупштина града Крушевца, на седници одржаној дана 25.12.2019. године, донела је

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА КРУШЕВЦА ЗА 2020. ГОДИНУ

УВОД

Локални акциони план запошљавања града Крушевца за 2020. годину (у даљем тексту: ЛАПЗ) представља кључни инструмент локалне политике запошљавања који треба да послужи да се боље и детаљније сагледају проблеми, потребе и могућности локалног тржишта рада и припреми одговарајући сет мера подршке. Њиме су дефинисани циљеви и приоритети, односно утврђени програми и мере политике запошљавања који ће се реализовати у току 2020. године на територији града Крушевца.

Реч је о документу којим се дају одговори на питања какво је стање на тржишту рада, какве су перспективе и које су мере на располагању.

Правни основ за израду ЛАПЗ налази се у члану 41. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, број 36/09, 88/10, 38/15, 113/2017 и 113/2017- др. закон) којим је дефинисано спровођење активне политике запошљавања на нивоу локалне самоуправе.

I АНАЛИЗА СТАЊА У ГРАДУ КРУШЕВЦУ

Анализом стања у граду Крушевцу могу се сагледати карактеристике друштвене, економске ситуације као и ситуација на тржишту рада.

1. ПОЛОЖАЈ И МАКРОЕКОНОМСКО ОКРУЖЕЊЕ КРУШЕВЦА

Град Крушевац се налази у централном делу Републике Србије. Захвата најјужнији део панонског обода и перипанонске Србије. Границе Крушевца су између 43°22'17" северне географске ширине, 21°9' и 21°34'8" источне географске дужине. Град лежи у долини Западне Мораве и Расине између планина Копаноник, Жељин и Јастребац, на површини од око 75 km².

По свом географском положају и условима за функцију саобраћајног средишта у односу на суседне општине, подручје Крушевца је покривено искључиво копненим комуникацијама. Углавном друмски саобраћај представља саобраћајни систем преко кога се подручје Крушевца повезује са осталим окружењем.

Један од главних саобраћајних коридора Е-75, повезује Југоисточну Европу и Западну Европу. Он дотиче субрегион Крушевца са североисточне стране. Такође, град је повезан са магистралним путем М-5, тј. Појате– Крушевац–Краљево, при чему ће се на овом потезу, у периоду који предстоји, изградити аутопут под називом "Моравски коридор".

Град Крушевац представља економски, административни, културни, здравствени, образовни, информативни и спортски центар од значаја за Расински округ, чије је седиште. Расински округ обухвата град Крушевац и општине Варварин, Трстеник, Ћићевац, Александровац и Брус. Највећи део насеља се налази на надморској висини од 150 – 165 m.

Град Крушевац се граничи са општином Варварин на северу, са општинама Ражањ и Ћићевац на североистоку, са општином Алексинац на истоку, а са општинама Трстеник, Александровац и Брус на западу и југозападу.

Територија града Крушевца се простире на површини од 854 km², од чега градско са приградским насељима обухвата 73,78 km². Удаљеност Крушевца од Београда износи 196 km, а од Ниша 80 km.

Табела 1. Општи подаци о граду Крушевцу и Расинском округу

	Град Крушевац	Расински округ
Површина (km ²)	854	2.668
Укупан број насеља	101	296
Број градских насеља	1	6
Број осталих насеља	100	290
Број катастарских општина	92	286
Просечна величина катастарске општине (km ²)	8,45	9,01

Извор: Републички завод за статистику

2. ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИ ПРИКАЗ ГРАДА КРУШЕВЦА

2.1. Становништво

Број становника Расинског округа, према попису из 2011. године, је 241.999 становника, при чему 128.752 становника чине грађани Крушевца, што представља 53,21% становника Расинског округа.

Учешће становништва старијег од 65 година, између последња два пописа, повећано је са 16,88% на 17,74% док се, у исто време, удео младих до 24 године смањило са 28,44% на 25,63%.

Радни контингент становништва (15-64 година), према попису из 2011. године, чини 87.510 становника.

Табела 2. Упоредни преглед броја становника, подаци из пописа 2011.

	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Број становника у Крушевцу	94.827	103.190	118.016	132.972	138.111	131.368	128.752
Промена броја становника у Крушевцу	6.974	8.363	14.862	14.956	5.139	-6.743	-2.616
Стопа раста броја становника у Крушевцу	7,94	8,82	14,37	12,67	3,86	-4,88	-1,99
Стопа раста броја становника у Расинском округу	6,96	4,44	5,54	6,00	0,59	-8,48	-6,72
Стопа раста броја становника у Србији	6,30	8,40	7,90	7,30	1,20	0,90	-5,03

Извор: Републички завод за статистику

Табела 3. Становништво старо 15 и више година према школској спреми и полу, попис 2011. године

	Пол	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више образовање	Високо образовање	Непознато
Град Крушевац	у	110.346	3.536	13.450	24.596	51.868	6.621	9.929	346
	м	53.343	504	4.690	11.934	27.688	3.463	4.925	139
	ж	57.003	3.032	8.760	12.662	24.180	3.158	5.004	207
Расински округ	у	209.127	8.091	32.105	50.012	92.121	11.191	14.842	765
	м	102.094	1.132	12.386	24.840	49.930	6.008	7.479	319
	ж	107.033	6.959	19.719	25.172	42.191	5.183	7.363	446

Извор: Републички завод за статистику

Табела 4. Структура становништва према етничкој и националној припадности, попис 2011. године

	ГРАД КРУШЕВАЦ		РАСИНСКИ ОКРУГ	
	Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
Срби	122.529	95,17	232.552	96,10
Албанци	32	0,02	52	0,02
Бошњаци	2	0,00	4	0,00
Бугари	40	0,04	76	0,03
Буњевци	1	0,00	1	0,00
Власи	101	0,08	122	0,05
Горанци	19	0,01	52	0,02
Југословени	86	0,07	128	0,05
Мађари	17	0,01	33	0,01
Македонци	200	0,16	301	0,12
Муслимани	18	0,01	50	0,02
Немци	9	0,00	14	0,01
Роми	2.461	1,91	3.265	1,35
Румуни	38	0,03	60	0,03
Руси	35	0,03	51	0,02
Русини	-	-	1	0,00
Словаци	4	0,00	11	0,01
Словенци	19	0,01	25	0,01
Украјинци	4	0,00	7	0,00
Хрвати	107	0,09	175	0,07
Црногорци	282	0,22	444	0,18
Остали	97	0,08	153	0,06
Неизјашњени и неодређени	925	0,72	1.398	0,58
Регионална припадност	7	0,01	18	0,02
Непознато	1.719	1,33	3.006	1,24
Укупно	128.752	100	241.999	100

Извор: Републички завод за статистику

Поред Срба, који броје 95,17% укупног становништва, на територији Крушевца живе и Роми (1,91%), а остатак становништва чине остале мањине које су заступљене са 2,92% у укупном броју становника града Крушевца.

Табела 5. Домаћинства према броју чланова, по попису 2011. године

	Број чланова домаћинства							Укупно	Просечан број чланова домаћинства
	1	2	3	4	5	6 и више			
Расински округ	14.689	18.966	14.077	13.968	7.369	8.201	77.270	3,13	
Град Крушевац	7.472	9.885	7.806	7.785	3.893	4.106	40.947	3,14	

Извор: Републички завод за статистику

2.2. Економска ситуација

Према степену развијености локалних самоуправа, град Крушевац је сврстан у другу групу градова и општина чији је степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека.

2.2.1. Привредни субјекти

На дан 30.06.2019. године своју делатност на територији града Крушевца обавља укупно 5.781 привредних субјеката (4.615 предузетничких радњи и 1.166 привредних друштва), што значи да је приметан тренд повећања.

Табела 6. Привредна друштва

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	30.06.2019.
Активна	1.222	1.134	1.124	1.156	1.204	1.245	1.289	1.334	1.342	1166
Новооснована	106	116	97	76	93	75	77	88	30	36
Брисана	51	194	98	30	28	19	22	33	16	23

Извор података: Регистар привредних субјеката АПР

Табела 7. Предузетници

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	30.06.2019.
Активни	4.025	4.009	3.920	3.714	3.842	3.883	4.129	4.344	4.421	4615
Новоосновани	777	703	535	571	649	679	637	678	352	310
Брисани	772	720	632	763	523	637	390	466	280	256

Извор података: Регистар привредних субјеката АПР

Табела 8. Привредни субјекти

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	30.06.2019.
Активни	5.247	5.143	5.044	4.870	5.046	5.128	5.418	5.678	5.763	5.781
Новоосновани	883	819	632	647	742	754	714	766	382	346
Брисани	823	914	730	793	551	656	412	499	296	279

Извор података: Регистар привредних субјеката АПР

2.2.2. Индустија

Крушевац је некада био снажан индустријски центар са посебно развијеном металопрерађивачком и хемијском индустријом. Да је главна карактеристика Крушевца била развијена индустрија сведоче и подаци о површинама под индустријским погонима (56 ха градски производни комплекси и 97,50 ха комплекси у приградској зони) и подаци о броју запослених у 16 индустријских предузећа (22.428 радника је 1990. године било запослено у индустрији, што је представљало више од половине укупног броја запослених). Период транзиције крушевачке привреде, обележен приватизацијом преко 30 фирми, довео је до пропадања великих друштвених система и проглашења технолошким вишком око 10.000 запослених.

Како је број индустријских радника у граду Крушевцу знатно опао, примарни циљ би требало да

буде привлачење првенствено производно оријентисаног инвестиционог капитала који би био у функцији повећања броја запослених и повећања извоза.

Последњих година, привреда града Крушевца доживљава опоравак, што се огледа и у проширењу капацитета фирме Coopertires. Доласком немачких компанија „Kromberg&Schubert“, „Lidl“и фирме „Nepi“ број незапослених је смањен.

2.2.3. Пољопривреда

Пољопривреда је значајан сегмент укупне привредне активности града Крушевца. Од укупног броја становника Крушевца, скоро половина живи у руралној зони. Пољопривредне површине простиру се на 46.234 ха, што чини 54,5% укупне територије града Крушевца. Обрадиво пољопривредно земљиште заузима 43.017 ха. У структури пољопривредних

површина доминирају оранице и баште са 34.537 ha, затим следе ливаде са 2.987 ha, воћњаци са 2.827 ha, а остало отпада на винограде.

Град Крушевац има укупно 12.664 пољопривредних газдинстава, од чега је 6.681 регистрованих.

Крушевац има дугогодишњу традицију у развоју сточарства, воћа (нарочито јагода, малина и купина), воћних садница и лозних калемова.

2.2.4. Трговина

Трговинска делатност заузима значајно место међу привредним субјектима који послују на територији Крушевца.

Најзначајнији већи трговински ланци који обављају своју делатност на територији Крушевца су ДИС, ИДЕА, Рода центар, Макси, ЛИДЛ, НЕПИ.

2.2.5. Спољнотрговинска размена Расинског управног округа

Према подацима ПКС РПК Крушевац за период јануар – септембар 2019.г. спољнотрговинска размена Расинског округа износи 368.3 милиона евра.

У поређењу са истим периодом претходне године, спољнотрговинска размена је повећана за 12.8%

Вредност извезене робе за првих девет месеци 2019.г. износи 204.3 милиона евра и у односу на исти период 2018.г.извоз је повећан за 14.9%.

Укупан увоз Расинског округа за првих девет месеци 2019. године износи 164 милиона евра и у односу на исти период 2018.г. увоз је повећан за 10.3 % .У Расинском округу, за период јануар – септембар 2019. г.

остварен је суфицит у износу од 40.3 милиона евра. Покривеност извоза увозом износи 124.6%.

Укупан увоз Расинског округа за првих девет месеци 2019. године износи 164 милиона евра и у односу на исти период 2018.г. увоз је повећан за 10.3 % .

У Расинском округу, за период јануар – септембар 2019. г. остварен је суфицит у износу од 40.3 милиона евра. Покривеност извоза увозом износи 124.6%.

2.2.6. Спољнотрговинска размена – Град Крушевац

Према подацима ПКС РПК Крушевац за период јануар – септембар 2019.г. спољнотрговинска размена Крушевца износи 246 милиона евра, што чини 66.7 % укупног извоза Расинског округа. У поређењу са истим периодом претходне године, спољнотрговинска размена Крушевца је повећана за 14.5%, што је 1.7% више него на нивоу Расинског округа за исти период.

Вредност извезене робе у Крушевцу за првих девет месеци 2019.г. износи 120.8 милиона евра и у односу на исти период 2018.г.извоз је повећан за 20% ., што је за 5.1% више него на нивоу округа.

Укупан увоз крушевачких компанија за првих девет месеци 2019. године износи 125.2 милиона евра и у односу на исти период 2018. г. увоз је повећан за 9.8 %.

У Крушевцу, за период јануар – септембар 2019. г. остварен је дефицит у износу од 4.4 милиона евра. Дефицит у спољнотрговинској размени је последица већег увоза сировина и опреме, што даје перспективу повећања индустријске производње града.

Табела 1. Преглед спољнотрговинске робне размене, период јануар-септембар 2019. године у милионима евра

Општине	Извоз		Увоз		Удео у укупном извозу у %		Удео у укупном увозу у %		Размена	Нето извоз
	2019	Индекс	2019	Индекс	2019	2019	2019	2019	Индекс	2019
УКУПНО:	204.3	114.9	164.0	110.3	100.0	100.0	368.3	112.8	40.3	
Крушевац	120.8	120.0	125.2	109.8	59.1	76.4	246.0	114.5	-4.4	
Трстеник	35.4	144.4	22.1	126.6	17.3	13.5	57.5	137.0	13.3	
Александровац	14.8	77.4	7.5	94.1	7.2	4.6	22.3	82.4	7.2	
Варварин	16.6	98.4	2.4	92.3	8.1	1.5	19.0	97.6	14.2	
Брус	11.7	97.3	4.1	114.3	5.7	2.5	15.8	101.2	7.6	
Ћићевац	5.0	109.4	2.6	89.9	2.4	1.6	7.6	101.8	2.4	

У спољнотрговинској размени округа за период јануар – септембар 2019.г.године,највеће учешће имају привредна друштва из Крушевца,која су извезала робу у износу од 120.8 милиона евра и у односу на исти период 2018.г. извоз компанија из Крушевца је повећан за 20%, затим привредна друштва из Трстеника која су извезла робу у вредности од 35.4 милиона евра, где је такође забележен раст у односу на првих девет месеци 2018.г. у износу од 44.4% и на трећем месту у округу је извоз привредних друштава из Александровца која су извезла робу у износу од 14.8 милиона евра и забележен је пад у износу од 22.6% у односу на исти период 2018.г.

**Компаније Крушевца за првих девет месеци 2019.г.
највише су извозиле производе у следеће земље:**

Општине	Извоз	
	2019	Индекс
УЈЕДИЊЕНО КРАЉЕВСТВО	Извоз округа: 31.1	136.8
70670-Крушевац	30.4	135.9
МАЂАРСКА	Извоз округа 19.1	222.5
70670-Крушевац	18.8	226.3
НЕМАЧКА	Извоз округа 17.5	91.0
70670-Крушевац	8.2	88.9
РУМУНИЈА	Извоз округа 7.9	391.1
70670-Крушевац	7.1	377.5
ЦРНА ГОРА	Извоз округа 12.0	99.7
70670-Крушевац	6.5	95.2
РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА	Извоз округа 24.6	94.2
70670-Крушевац	6.2	255.9
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА	Извоз округа 9.7	117.9
70670-Крушевац	5.2	124.0
ФРАНЦУСКА	Извоз округа 6.1	100.6
70670-Крушевац	4.3	103.9
ШПАНИЈА	Извоз округа 4.4	147.4
70670-Крушевац	4.2	154.6
ИТАЛИЈА	Извоз округа 9.4	110.7
70670-Крушевац	3.9	135.2
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	Извоз округа 7.6	93.6
70670-Крушевац	3.9	86.9
ШВАЈЦАРСКА	Извоз округа 5.0	105.8
70670-Крушевац	3.4	129.5
СЛОВЕНИЈА	3.7	110.3
70670-Крушевац	1.8	101.2
ХРВАТСКА	3.8	91.7
70670-Крушевац	1.6	80.9
АЛБАНИЈА	2.4	99.5
70670-Крушевац	1.9	84.5

Табела 3. Преглед извоза за град Крушевац по робама за период јануар– септембар 2019.године
умилионима евра

ГЛАВА ПРОИЗВОДА ЦТ (НИВО 2)	2019		2019/2018
	Износ	Учешће у %	Индекс
Каучук и производи од каучука и гуме	55.1	45.6	97.8
Електричне машине и опрема и њихови делови	25.5	21.1	268.4
Дрвеће живо; луковице и сл.; сечено цвеће; укр.лишће	5.9	4.9	301.7
Воће за јело; коре агрума или диња и лубеница	3.6	3.0	87.2
Дрво и производи од дрвета; дрвени угаљ	2.7	2.3	123.5
Котлови,машине и уређаји, реактори и слично	2.6	2.1	76.6
Пића,алкохоли и сирће	2.2	1.8	76.8
Експлозиви; пиротехнички производи; шибице и слично	2.1	1.7	93.0
Поврће,корење и кртоле за јело	2.0	1.6	129.9
Производи од гвожђа и челика	1.6	1.4	153.0
Намештај,постељина, душеци, јастуци; монтажне зграде	1.6	1.3	92.7
Минерална горива, уља и воскови; битуменозне материје	1.5	1.3	89.3
Житарице	1.2	1.0	69.1
Живе животиње	1.2	1.0	138.0
Пластичне масе и производи; каучук и производи	1.1	0.9	107.2
Млеко и производи од млека; јаја; природни мед	1.1	0.9	105.3
Возила друмска;прибор и делови	1.1	0.9	117.0

Табела 4. Преглед увоза по робама за град Крушевац за период јануар–септембар 2019.г. у милионима евра

ГЛАВА ПРОИЗВОДА ЦТ (НИВО 2)	2019		2019 / 2018
	Износ	Учешће у %	Индекс
Каучук и производи од каучука и гуме	19.9	15.9	98.4
Електричне машине и опрема и њихови делови	14.1	11.2	154.8
Хартија и картон;производи од хартије,картона	12.2	9.8	104.7
Котлови,машине и уређаји,реактори и слично	10.5	8.4	111.2
Пластичне масе и производи;каучук и производи	7.0	5.6	127.3
Неразврстана роба по ЦТ	6.3	5.1	76.8
Производи од гвожђа и челика	5.3	4.3	93.9
Неоргански хемијски производи;једињ.племен.метала	4.7	3.7	158.3
Тканине текстилне импрегнисане,премазане,ламиниране	4.5	3.6	104.0
Дрво и производи од дрвета;дрвени угаљ	4.3	3.5	164.6
Минерална горива,уља и воскови;битуменозне материје	3.4	2.7	117.7
Производи од камена,гипса,цемента,азбеста и слично	3.1	2.5	98.4
Гвожђе и челик	2.9	2.3	114.7
Возила друмска;прибор и делови	2.4	1.9	160.1
Органски хемијски производи	2.0	1.6	106.5
Намештај,постељина,душеци,јастуци;монтажне зграде	2.0	1.6	131.9
Ђубрива	1.8	1.5	126.0
Апарати мерни, контролни,прецизни и слично	1.7	1.4	95.8
Рибе, љускарци, мекушци и остали бескичмењаци	1.7	1.3	76.7

Извор података: РПК Расинског управног округа

2.2.7. Стање на тржишту рада

Стање на тржишту рада карактеришу: неповољна старосна и квалификациона структура незапослених, непоседовање одговарајућих знања и вештина и радног искуства незапослених лица, велико учешће жена у укупној незапослености, велики број незапослених који припадају теже запошљивим категоријама.

2.2.7.1. Кретање незапослености

Незапосленост жена у граду Крушевцу и даље је израженија од незапослености мушкараца.

Табела 15. Незапослена лица по полу и годинама старости у граду Крушевцу, на дан 30.11.2019. године

Године старости	Незапослена лица	
	Укупно	Жене
15-19	218	105
20-24	699	395
25-29	1.004	654
30-34	1.092	705
35-39	1.262	844
40-44	1.370	860
45-49	1.290	779
50-54	1.252	729
55-59	1.293	715
60-64	955	378
Укупно	10.435	6.164

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 16. Полна структура незапослених лица у граду Крушевцу, по годинама

Незапослена лица	Новембар 2015	Новембар 2016	Новембар 2017	Новембар 2018	Новембар 2019
Укупно	15.525	14.648	13.605	11.748	10.435
Жене	53,37%	53,94%	56,73%	57,44%	59,07%

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 17. Структура незапослених према полу, новембар 2019 -удео у Расинском округу и Републици Србији

		Град Крушевац	Удео у Расинском округу (%)	Удео у Републици Србији (%)
Незапослени – укупно		10.435	52,64%	2,08%
Незапослени – жене	Број	6.164	54,67%	2,24%
	%	59,07%	/	/
Незапослени – мушкарци	Број	4.271	49,95%	1,89%
	%	40,93%	/	/

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 18. Број и полна структура незапослених у граду Крушевцу, по годинама

	Новембар 2015	Новембар 2016	Новембар 2017	Новембар 2018	Новембар 2019
Незапослени – укупно	15.525	14.648	13.605	11.748	10.435
Незапослени – жене	8.286	7.901	7.718	6.748	6.164
Незапослени - мушкарци	7.239	6.747	5.887	5.000	4.271

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 19. Дугорочна незапосленост

Незапосленост	Новембар	Новембар	Новембар	Новембар	Новембар
Укупно незапослени	15.525	14.648	13.605	11.748	10.435
Незапосленост младих 15-24 г.	11,10%	10,38%	9,98%	8,9%	8,79%
Незапослени старији од 50 г.	26,34%	27,79%	29,25%	31,53%	33,54%
Дугорочно незапослени (преко 12 месеци)	72,26%	76,71%	75,94%	72,81%	70,92%

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 20. Незапослена лица по полу и дужини тражења посла у граду Крушевцу, на дан 30.11.2019. године

Дужина тражења посла	Незапослена лица	
	Укупно	Жене
До 3 месеца	1.266	664
3 до 6 месеци	678	370
6 до 9 месеци	514	280
9 до 12 месеци	577	332
1 до 2 године	1.342	777
2 до 3 године	768	475
3 до 5 година	1.234	687
5 до 8 година	1.287	778
8 до 10 година	690	429
Преко 10 година	2.079	1.372
Укупно	10.435	6.164

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 21. Незапосленост према степену стручне спреме у граду Крушевцу, на дан 30.11.2019. године

Број незапослених	Степен стручне спреме									
	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII
Укупно	2.461	532	2.453	3.230	74	365	351	961	7	1
Жене	1.318	340	1.212	2.118	16	268	269	621	2	0

Извор: Национална служба за запошљавање

2.2.7.2. Запосленост и кретање запослености

Према подацима Републичког завода за статистику, Крушевац има 31.611 запослених лица (годишњи просек 2018. године).

Табела 19. Запосленост у граду, округу и на републичком нивоу, годишњи просек 2018. године

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2017.	2018.
Град Крушевац	25.356	24.665	24.405	24.428	23.862	29.678	30.535	31.611
Расински округ	44.179	43.239	43.887	44.017	42.714	54.359	55.254	56.499
Република Србија	1.795.775	1.746.138	1.727.048	1.715.163	1.697.686	1.989.617	2.062.588	2.131.079

Извор: Републички завод за статистику

Табела 20. Број запослених лица по делатностима на нивоу града - годишњи просек 2018. године

Делатности	Број запослених
Пољопривреда, шумарство и рибарство	377
Рударство	14
Прерађивачка индустрија	7.928
Снабдевање ел.енергијом, гасом и паром	530
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	646
Грађевинарство	1.708
Трговина на велико и мало и поправка м.возила	5.201
Саобраћај и складиштење	1.367
Услуге смештаја и исхране	999
Информације и комуникације	358
Финансијска делатност и осигурање	554
Пословање некретнинама	205
Стручне, научне, иновативне и техничке делатности	1.090
Администрација и помоћне услужне делатности	551
Државна управа и обавезно социјално осигурање	1.801

Образовање	2.115
Здравствена и социјална заштита	2.856
Уметност, забава и рекреација	617
Остале услужне делатности	579
Укупно - запослени у правним лицима	29.498
Од тога: Предузетници (лица која сама обављају дел.) и запослени код њих	6.950
Регистровани индивидуални пољопривредници	2.113
Укупно	31.611

Извор: Републички завод за статистику

Највећи број запослених, од укупног броја запослених, је у прерађивачкој индустрији (7.928 лица), а значајан број запослених је и у сектору трговине.

2.2.7.3. Просечне зараде

Табела 21. Просечне зараде по запосленима у РСД, септембар 2019. године

	Град Крушевац	Расински округ	Република Србија
Просечна бруто зарада (са порезом и доприносима)	62.775	60.060	74.160
Просечна нето зарада (без пореза и доприноса)	45.420	43.489	53.698

Извор: Републички завод за статистику

II ПЛАН АКТИВНОСТИ

Циљеви и приоритети

Циљеви активне политике запошљавања у граду Крушевцу 2020. године усмерени су на повећање запослености.

III - ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Одлуком о буџету града Крушевца одређено је 24.000.000,00 динара за спровођење ЈАПЗ 2020. године, где ће 3.000.000,00 динара бити издвојена на име пренетих обавеза ЈАПЗ-а из 2019.године за програме «Стручна пракса 2019» и «Стицање практичних знања 2019» и 21.000.000,00 динара за следеће програме:

- Субвенција за samozapošljavanje
- Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих- Нова радна места

- Програм јавних радова
- Програм стручне праксе
- Програм стицања практичних знања
- Програм приправници

- **Субвенција за samozapošljavanje**

Подршка samozapošljavanju подразумева пружање стручне помоћи, обуку из области предузетништва и субвенцију за samozapošljavanje. Средства за samozapošljavanje у 2020. години одобраваће се у виду субвенције, у једнократном износу.

За реализацију програма „Субвенција за samozapošljavanje“ Град Крушевац у 2020. години планира да издвоји 8.000.000 динара. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих - Нова радна места

Послодавци који припадају приватном сектору, првенствено мала и средња предузећа, могу за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих остварити субвенцију за запошљавање на новоотвореним радним местима у једнократном износу.

За реализацију програма „Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих“, Град Крушевац у 2020. години планира да издвоји 3.000.000 динара. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- **Програм јавних радова**

Јавни радови се организују у циљу радног ангажовања теже запошљивих незапослених лица (сходно Националном акционом плану запошљавања за 2019. годину) ради очувања и унапређења радних способности незапослених, као и остваривања одређеног друштвеног интереса.

За реализацију програма „Јавни радови“, Град Крушевац у 2020. години планира да издвоји 4.000.000 динара, а Национална служба ће пружити техничку подршку.

- **Програм стручне праксе**

Програм стручне праксе подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у струци, за које је стечено одговарајуће образовање- квалификација, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита када је то Законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци.

За реализацију програма „Стручна пракса“, Град Крушевац у 2020. години планира да издвоји 2.000.000 динара. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- **Програм стицања практичних знања**

Програм стицања практичних знања подразумева стицање практичних знања и вештина кроз обављање конкретних послова (у оквиру и изван струке).

За реализацију програма „Стицање практичних знања“, Град Крушевац у 2019. години планира да издвоји 2.000.000 динара. Уколико Министарство за рад,

запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- **Програм приправници**

Програм приправника за младе са високим образовањем - подразумева стручно оспособљавање незапосленог за самосталан рад у занимању за које је стечено најмање високо трогодишње или четворогодишње образовање, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита, када је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за рад на одређеним пословима. Програм се реализује уз заснивање радног односа.

За реализацију програма „Приправници“, Град Крушевац у 2020. години планира да издвоји 2.000.000 динара. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

IV ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Финансирање активне политике запошљавања града Крушевца у 2020. години обавиће се из средстава буџета Града Крушевца за следеће програме:

- Субвенција за самозапошљавање
- Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих
- Програм јавних радова
- Програм стручне праксе
- Програм стицања практичних знања
- Програм приправници

Уколико се буџетом Републике Србије одобре средства, укупан износ средстава намењен реализацији наведених програма и мера, биће увећан.

V НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛАПЗ 2020.

Мере активне политике запошљавања по ЛАПЗ-у 2020. године, Град Крушевац планира да спроводи у сарадњи са Националном службом за запошљавање - филијала Крушевац.

VI SWOT АНАЛИЗА НИВОА РИЗИКА НА ТРЖИШТУ РАДА

Применом SWOT анализе, све прикупљене информације о стању на тржишту рада и перспективама у интерном и екстерном економском и социјалном окружењу класификоване су у оквиру четири категорије: снаге, слабости, шансе и опасности. Анализа је усмерена на идентификовање унутрашњих и спољних фактора који имају позитиван или негативан утицај на остварење циља - повећање запошљавања.

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - Израђена Стратегија локалног одрживог развоја града Крушевца (2011-2020.) -Развијене институције за пружање подршке бизнису - Град Крушевац - седиште Расинског округа 	<ul style="list-style-type: none"> - Неповолна старосна и квалификациона структура незапослених, непоседовање одговарајућих знања и вештина и радног искуства незапослених лица, велико учешће жена у укупној незапослености
Шансе (Opportunities)	Опасности (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> - Изградња индустријских зона као генератора нових радних места - Образовање радне снаге према потребама привреде - Долазак инвеститора 	<ul style="list-style-type: none"> - Одлив мозгова

VII ИНДИКАТОРИ УСПЕШНОСТИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Национална служба – филијала Крушевац и Град Крушевац су током 2019. године спроводили активну политику запошљавања на основу Локалног акционог плана запошљавања града Крушевца за 2019. годину и закључених Споразума о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања за 2019. годину бр. 404-735/II од 25.04.2019. године и бр.1308-101-1/2019 од 25.04.2019. године и Споразума о техничкој сарадњи за 2019. годину бр. 404-259/II од 29.03.2019.године и бр.1308-101-5/2019 од 29.03.2019.године (у даљем тексту: Споразум).

Споразумом о суфинансирању је било предвиђено издвајање укупно 30.909.090,91 динара за реализацију програма, од чега Град учествује са 55% или 17.000.000,00 динара, а Национална служба са 45% или 13.909.090,91 динара. Споразумом о техничкој сарадњи предвиђена је реализација програма стручне праксе за коју је Град издвојио 4.000.000,00 динара, а Национална служба ће пружити техничку подршку. За финансирање Локалног акционог плана запошљавања града Крушевца за 2019. годину из буџета града је издвојено укупно 21.000.000,00 динара.

Споразумима је предвиђена реализација локалног плана запошљавања кроз пет мера:

1. програм јавних радова
2. субвенција послодавцима за запошљавање лица из категорије теже запошљивих – нова радна места,
3. субвенција за самозапошљавање,
4. програм стицања практичних знања
5. програм стручне праксе.

По закључењу Споразума, расписани су јавни позиви. Програм „Јавни радови“ расписани су 15.04.2019. године и трајао је 15 дана. Јавни позиви за програме стручне праксе, стицања практичних знања и запошљавање лица из категорије теже запошљивих расписани су 17.05.2019.године и трају док се средства не утроше или најкасније до 30.11.2019. године. Јавни позив за програм самозапошљавања трајао је од 17.05.2019. године до 17.06.2019.године.

Реализација програма ЈАПЗ 2019 још увек је у току. На дан 06.12.2019. године, стање је следеће :

За програм јавних радова, укупно је било издвојено 4.000.000,00 динара, где је учешће Града износило 100%, а Национална служба ће пружити техничку подршку. По јавном позиву, поднете су две пријаве за ангажовање 25 лица (8 жена и 17 мушкараца), за чију реализацију је потребно 3.681.773,00 динара. Обзиром да су захтеви испуњавали услове јавног позива и да је износ био у складу са одређеним средствима, захтеви су у

целости одобрени. Јавни радови се спроводе на територији Града Крушевца у трајању од 4 месеца.

Средства намењена за организовање спровођења јавних радова користе се за:

- исплату накнаде за обављен посао лицима ангажованим на јавним радовима по основу уговора о привременим и повременим пословима, у висини до 22.000,00 динара по лицу, на месечном нивоу за пун фонд радних часова, односно сразмерно времену радног ангажовања на месечном нивоу; која се увећава за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање. Наведена накнада обухвата и трошкове доласка и одласка са рада;

- накнаду трошкова спровођења јавних радова послодавцу, у свим областима, једнократно, у висини од:

- 1.000,00 динара по лицу за јавне радове који трају месец дана,

- 1.500,00 динара по лицу за јавне радове који трају два месеца,

- 2.000,00 динара по лицу за јавне радове који трају три и четири месеца;

- накнаду трошкова обуке: у зависности од врсте и сложености послова које обухвата јавни рад, у току првог месеца спровођења јавних радова може се организовати обука, по интерном програму послодавца или програму образовне установе, односно за лица ангажована код послодавца - пружаоца услуга

социјалне заштите, у складу са законом; по завршетку обуке лицу се издаје потврда/сертификат/лиценца о стеченим компетенцијама; послодавцу - извођачу јавног рада, односно образовној установи, исплаћују се средства у једнократном износу од 1.000,00 динара по ангажованом лицу које је завршило обуку и којем је издата потврда о стеченим компетенцијама; накнада трошкова обуке не може бити исплаћена за лица која су у претходном периоду већ завршила предвиђену обуку; Град и Национална служба процењују оправданост потребе за обуком, уколико исто није регулисано законом.

За програм samozapošljavanje, бидвојена су средства у износу од 16.363.636,36 динара. Град Крушевац је издвојио средства у износу од 9.000.000,00 динара, а Национална служба 7.363.636,36 динара. По јавном позиву поднето је 137 захтева, 7 захтева није испунило услове јавног позива.

Субвенција за samozapošljavanje додељује се у једнократном износу од 200.000,00 динара, односно 220.000,00 динара у случају samozapošljavanja вишкова запослених или 240.000,00 динара за незапослене особе са инвалидитетом, ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва, као и оснивања привредног друштва, уколико оснивач заснива у њему радни однос.

У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум одлуке	Број лица-одлука	Износ средстава-одлука	Број лица-уговори	Износ средстава-уговори	Ж / М
I	01.06.2019.	79	16.180.000,00	75	15.320.000,00	48ж/27м
II	02.09.2019.	5	1.000.000,00	5	1.000.000,00	2ж/3м
			укупно	80	16.320.000,00	

Све субвенције за програм samozapošljavanja су исплаћене, и то 8.976.000,00 динара из градског буџета и 7.344.000,00 динара из средстава Националне службе.

Радње које су основане кроз овај програм 95% баве се производном делатношћу, производњом одаће, намештаја, торти и колача итд.

За програм доделе субвенција за запошљавање теже запошљивих лица – нова радна места, укупно је издвојено 7.272.727,27 динара, где је учешће Града износи 55% или 4.000.000,00 динара, а учешће Националне службе 45% тј. 3.272.727,27 динара.

Висина субвенције је одређена степеном развијености јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС) према месту запошљавања лица, а у складу са важећом уредбом Владе Републике Србије, и износи:

- 150.000,00 динара по лицу, односно 180.000,00 динара за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе у домском смештају, хранитељским породицама и старатељским породицама и жртве породичног насиља, у првој и другој групи ЈЛС;

По јавном позиву, поднето је 52 захтева послодаваца за запошљавање 64 лица, за чију реализацију је било потребно 9.690.000,00 динара. У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум Одлуке	Бр. послодаваца-одлука	Бр. лица-одлука	Износ средстава - одлука	Бр. Послодаваца -уговор	Бр. лица-уговор	Износ средстава-уговор	Ж / М
I	01.06.2019.	23	28	4.230.000,00	16	19	2.850.000,00	9ж/10м
II	02.09.2019.	9	9	1.410.000,00	5	5	780.000,00	5ж/0м
III	28.10.2019.	12	17	2.550.000,00	10	15	2.250.000,00	7ж/8м
IV	26.11.2019.	5	7	1.050.000,00	1*	1*	150.000,00*	1ж
V	03.12.2019.	2	2	300.000,00	*	*	*	
укупно					32	40	6.030.000,00	

*Напомена: Рок за склапање уговора по IV и V одлуци је 15.12.2019.године, а исплата субвенција до 25.12.2019.године.

До сада су исплаћене субвенције по закљученим уговорима из I,II,III Одлуке у укупном износу од 4.980.000,00од чега 2.739.000,00 из градског буџетаи 2.241.000,00 динара из средстава Националне службе.

За програм стручне праксе, укупно је било издвојено 3.636.363,64 динара, где је учешће Града износи 55 % или 2.000.000,00 динара, а учешће Националне службе 45% тј. 1.636.363,64 динара. По јавном позиву, до сада поднето је 33 захтева послодаваца за запошљавање 44 лица.

Током трајања програма стручне праксе Национална служба за запошљавање и Градангажованим лицима на име новчане помоћи и трошкова превоза исплаћују средства у укупном месечном износу од:

- 16.000,00 динара за лица са средњим образовањем,
- 18.000,00 динара за лица са вишим или високим трогодишњим образовањем,
- 20.000,00 динара за лица са најмање четворогодишњим високим образовањем;

У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум одлуке	Бр. послодаваца-одлука	Бр. лица-одлука	Износ средстава-одлука	Бр. послодаваца-одлука	Бр. лица-уговор	Износ средстава-уговор	Ж / М
I	02.08.2019.	14	17	3.349.500,00	13	16	3.091.500,00	10ж/6м
II	28.10.2019.	1	1	105.000,00	1	1	105.000,00	1ж
укупно					14	17	3.196.500,00	

По овом програму у 2019.години исплаћена су средсва из Буџета Града у износу од 397.559,93 динара. Исплата средстава послодавцима се врши на 6, 9 или 12 месеци и наставиће се у 2020. години, због чега ће бити планирана финансијска средства на име пренетих обавеза у 2020. години.

За програм стицање практичник знања, укупно је било издвојено 3.636.363,64 динара, где је учешће Града износило 55% или 2.000.000,00 динара, а учешће Националне службе 45% тј. 1.636.363,64 динара. По јавном позиву до сада, поднето је 17 захтева за 25 лица.

Послодавцу који је засновао радни однос са незапосленим за време стицања знања и вештина за рад, Национална служба и Градредундирају на месечном нивоу нето зараду лица у износу од 28.000,00 динара (за пун фонд радних часова) и припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање, у трајању од 3 или 6 месеци (у зависности од врсте радног односа).

У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум одлуке	Бр. послодаваца-одлука	Бр.лица-одлука	Износ средстава -одлука	Бр. послодаваца - одлука	Бр.лица-уговор	Износ средстава - уговор	Ж/М
I	01.06.2019.	7	13	3.361.954,24	5	9	2.344.520,72	1ж/8м
II	28.10.2019.	4	4	1.061.669,76	4	4	1.061.669,70	4ж
укупно					9	13	3.406.190,42	

Укупно исплаћена средства у 2019. години за реализацију програма стицање практичних знања износе 491.214,67 динара из градског буџета. Исплата средстава послодавцима се врши на 6, 9 или 12 месеци и наставиће се у 2020. години, због чега ће бити планирана финансијска средства на име пренетих обавеза у 2020. години.

Укупно исплаћена средства из градског буџета у 2019.години на име пренетих обавеза ЛАПЗ-а из 2018. године по програмима:

-,Стручна пракса 2018“- 608.620,58 динара

-,Стицање практичних знања 2018“- 1.167.085,78 динара.

Локални акциони план запошљавања објавити у „Службеном листу града Крушевца“.